

Lieta C-331/23

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2023. gada 25. maijs

Iesniedzējtiesa:

Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen Afdeling Gent
(Austrumflandrijas provinces pirmās instances tiesa, Ģentes nodaļa,
Beļģija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 22. maijs

Prasītāja:

Dranken Van Eetvelde NV

Atbildētāja:

Belgische Staat

Pamatlietas priekšmets

Pamatlieta ir par PVN nemaksāšanu, izmantojot viltotus rēķinus.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Ar šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam iesniedzējtiesa būtībā lūdz Tiesu vērtēt *Belgische BTW-wetboek* (Beļģijas Pievienotās vērtības nodokļa kodekss, turpmāk tekstā – “Beļģijas PVN kodekss”) 51.a panta 4. punkta atbilstību samērīguma principam, neitralitātes principam un PVN direktīvas 205. pantam. Tā vēlas arī zināt, vai administratīvo sodu un kriminālsodu kumulācija šajā lietā ir saderīga ar principu *ne bis in idem* Hartas 50. panta izpratnē.

Prejudiciālie jautājumi

- 1) Vai Beļģijas PVN kodeksa 51.a panta 4. punkts ir pretrunā Direktīvas 2006/112 205. pantam, skatot to kopsakarā ar samērīguma principu, ciktāl šajā tiesību normā ir paredzēta beznosacījumu solidārā atbildība un tiesa to nevar izvērtēt, ņemot vērā individuālo rīcību, kas veikta, lai īstenotu izvairīšanos no nodokļu maksāšanas?
- 2) Vai Beļģijas PVN kodeksa 51.a panta 4. punkts ir pretrunā Direktīvas 2006/112 205. pantam, skatot to kopsakarā ar neitralitātes principu PVN jomā, ja šī tiesību norma ir jāinterpretē tādējādi, ka persona ir solidāri atbildīga par PVN samaksu likumiskā parādnieka vietā, un nav jāņem vērā priekšnodokļa atskaitījums, ko var veikt likumiskais parādnieks?
- 3) Vai Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 50. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, atbilstoši kuram ir atļauta tādu krimināltiesiska rakstura (administratīvu un kriminālu) sodu kumulācija, kuru pamatā ir dažādi procesi, par kuriem un tiem pašiem faktiskajiem nodarījumiem, bet kuri ir izdarīti secīgu gadu laikā (taču kuri krimināltiesiskā ziņā būtu kvalificējami kā turpināts noziedzīgs nodarījums ar vienotu nodomu), turklāt vienā gadā izdarītais nodarījums tiek izskatīts administratīvā procesā, savukārt citā gadā izdarītais nodarījums – kriminālprocesā? Vai šie nodarījumi nav uzskatāmi par nedalāmi saistītiem, jo tie ir izdarīti secīgos gados?
- 4) Vai Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 50. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru pret personu var tikt uzsākts process par krimināltiesiska rakstura administratīva naudas soda uzlikšanu par nodarījumu, par kuru tā jau ir galīgi notiesāta krimināllietā, un turklāt abi procesi tiek piemēroti pilnībā neatkarīgi viens no otra un vienīgā garantija, ka visu piemēroto sodu smagums atbilst attiecīgā pārkāpuma smagumam, ir tā, ka Finanšu tiesa var veikt samērīguma pārbaudi pēc būtības, lai gan valsts tiesiskajā regulējumā šajā ziņā nav ietverti noteikumi un nav paredzēti noteikumi, kas dod tiesības administratīvajai iestādei ņemt vērā jau piemēroto krimināltiesisko sodu?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Savienības Pamattiesību harta, 50. pants (princips *ne bis in idem*)

Padomes Direktīva 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, 205. pants (solidāra PVN samaksa)

Atbilstošie valsts tiesību akti

Grondwet (Konstitūcija), 10. pants (vienlīdzīgas attieksmes princips), 11. pants (diskriminācijas aizliegums) un 172. pants (vienlīdzīgas attieksmes princips nodokļu jomā)

BTW-wetboek (PVN kodekss), 51.a panta 4. punkts (PVN solidāra samaksa), 70. panta 1. un 2. punkts (naudas sods), 84.b pants (pienākums sniegt norādes par nodokļu nemaksāšanu pagarināta noilguma termiņa gadījumā), 85. panta 1. punkts (piedzīņa)

Wetboek van Strafvordering (Kriminālprocesa kodekss), 29. panta 3. punkts (nodokļu iestādes pienākums paziņot prokuratūrai par aizdomām par nodokļu nemaksāšanu)

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Prasītāja ir dzērienu tirgotāja. Beļģijas nodokļu iestāde pārbaudīja tās PVN deklarācijas par 2011. finanšu gadu. Šajā ziņā tika konstatēti pārkāpumi. Prasītājai tiek pārmests, ka tā ir izrakstījusi nepareizus rēķinus par dzērienu piegādi privātpersonām. Patiesībā dzērieni esot tikuši piegādāti klientiem, kas ir nodokļu maksātāji (viesnīcu un ēdināšanas vietu apsaimniekotāji), kuri tos tālāk esot pārdevuši nelegāli.
- 2 Šie paši pārkāpumi jau tika konstatēti divās pēdējās nodokļu pārbaudēs (par 2001.–2002. un 2004. finanšu gadu). Šī iemesla dēļ prasītāja tika notiesāta arī ar 2008. gada 10. aprīļa un 2008. gada 17. novembra spriedumiem. Tai attiecīgi tika piemērots naudas sods.
- 3 Prasītāja 2018. gada 21. decembrī iesniedzējtiesā iesniedza apelācijas sūdzību par 2018. gada 10. decembrī izdoto maksājuma rīkojumu par PVN un naudas soda parāda piedziņu.

Pamatlīstas dalībnieku galvenie argumenti

- 4 Prasītāja apgalvo, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru neviens nevar tikt atzīts par atbildīgu par to, ka cita persona nav samaksājusi nodokļus (kas tomēr ir paredzēts *WBTW* 51.a panta 4. punktā). Šāda beznosacījumu atbildība pārsniedzot to, kas ir nepieciešams, lai aizsargātu valsts prasījumus un cīnītos pret nodokļu nemaksāšanu (skat. Tiesas 2011. gada 21. decembra un 2006. gada 11. maija spriedumus, kā arī citu judikatūru, uz kuru ir norādīts šajos spriedumos). Šādā veidā tiekot pārkāpts samērīguma princips.
- 5 Atbildētājas ieskatā beznosacījumu atbildība par PVN parādu nav pretrunā nedz samērīguma principam, nedz neitralitātes principam PVN jomā un nav konstatējams principa *ne bis in idem* pārkāpums.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu apkopojums

- 6 Tā kā Beļģijas PVN kodeksa 51.a panta 4. punkta priekšmets ir beznosacījumu atbildība par PVN samaksu, šī tiesību norma varētu būt pretrunā samērīguma principam un/vai neitralitātes principam PVN jomā.
- 7 Turklāt tika norādīts arī uz principu *ne bis in idem*. Saskaņā ar šo principu vienas un tās pašas personas otrā kriminālvajāšana par to pašu nodarījumu ir izslēgta pēc pirmā galīgā notiesājošā sprieduma krimināllietā. Šis princips atkarībā no tā, vai tas attiecas uz ienākumu nodokli vai PVN, tiek piemērots atšķirīgi.
- 8 Visbeidzot, jautājums par tāda administratīva un krimināltiesiska soda kumulāciju, kas ir saistīts ar vienotu nodomu, arī ir svarīgs tiesību jautājums, kas ir jāizvērtē, ņemot vērā Savienības tiesību vispārējos principus.
- 9 Atbilde uz šiem jautājumiem ir svarīga, lai novērtētu, vai prasītājam ir pienākums maksāt nesamaksātos nodokļus.